

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Бистра Николова

ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА
ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА	ИМЕНА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИОНА

за кандидатурата на гл. ас. д-р Сашка Георгиева за избор на академичната длъжност „доцент“ по конкурса за нуждите на секция „Средновековна история на България“ към ИИИ-БАН

На конкурса д-р Георгиева се явява с 34 изследвания, публикувани след избирането ѝ за главен асистент. Представила е и приет за печат хабилизационен труд на тема „Брачната дипломация на средновековните български владетели“. Монографичното изследване е в три глави и четири Приложения и има сериозната амбиция да разгледа брачните връзки като ключова страна в политическите планове на българските владетели през целия период на българското средновековие. Всъщност независимо от ограничението което определя заглавието, изложението се простира освен върху браковете касаещи български владетелски особи, включва още и тези на висши български аристократи от Средните векове, ангажирани в брачната дипломация по силата на техния полусамостоятелен или самостоятелен политически статус. Структурата на работата следва не единствено хронологическия ред на събитията, но е подчинена на етнополитическата тематика, според това какво място заема всяка държава, извън България, в тези бракосъчетания съобразно степента на тежест, която има в политически замисли и исторически обстоятелства касаещи българите. Тази детайлизирана картина на дипломацията, чрез бракове, намира своята статистически обобщена, и по същество, характеристика в последната глава.

Заявеното намерение в Увода да се търси не само преки мотиви и причини за сключване на даден брак, но и механизмите, стъпките, които се прилагат и следват за осъществяването му, последователно е следвана във всички части на изследването и е скелето около което се изгражда изложението. Въпреки, че С. Георгиева заявява намерението си да не се впуска в обичайното изложение на политическата история, на практика тя, съвсем оправдано не може да избегне това, като даже на места показва една различна интерпретация на политическите събития, но това което трябва да се подчертае е уменията да знае колко и до къде да стигне в тези си отклонения, които винаги са подчинени на основната ѝ цел – да покаже същностната страна на сключените бракове. Чисто логическите построения върху фактите ѝ позволяват да

защитава своите тези, даже когато излизат извън общоприетите становища, да обоснове аргументирано твърденията си когато насреща има неясни и недостатъчно документирани брачни споразумения. Това което прави много добро впечатление е уменията на авторката да огледа дискуссионните случаи не само от една страна, а да предложи критично повече от една хипотеза, две и повече гледни точки, при все, че показва предпочитание към конкретно тълкуване. Това проличава в частта разглеждаща българо- византийските бракове, както тези със Сърбия или Унгария. По този начин е избегнато предположение за едностранчивост и пристрастност и се засилва убеждението за доближаване до достоверността на историческото събитие. Все пак по обективни причини като слабост на този подхода, при който се излагат и тълкуват политическите събития, е тази, че призмата през която се гледа на тях е един „частен” случай, а именно сключването на брак, но както подчертах именно липсата на едностранчив поглед към политиката, стегнатият стил на изложение прави така, че С. Георгиева не прекалява в тези отклонения, а от друга страна такъв подход е оправдан при отсъствието на официални документи, касаещи браковете. Тук трябва да подчертая усилието на авторката да привлече много и различни странични на пръв поглед на темата извори, които пряко или косвено касаят отношенията съпруг- съпруга, така че да обогати картината, да уплътни изложението и характеризира участниците, понякога даже от психологическа гледна точка. Постигнатите резултати и изводи по отношение на някои брачни договорености (напр. българо- византийски, българо-унгарски) умело са използвани в разработката на други (напр. българо- влашките), което прави историческия разказ задълбочен и аналитично аргументиран. В изложението може да се открие и още един интересен подход към материала. Както на преден план са поставени политическите кроежи и интереси при сключването на браковете, така авторката е забелязала една друга страна на този процес – а именно, влиянието впоследствие на даден брак върху вървежа на събитията (особено в българо-латинските отношения). Затова естествено оценките на значението на дадено бракосъчетание, направени по време на изложението или в края на всяка част, може да се нарекат обобщаващи целия историческа разказ с оглед целите и постигнатото от българска страна.

Последната глава на труда, която е статистически анализ върху сключените бракове, е един оригинален и съвременен подход към темата, който аналитично излага разнообразните форми и нива на бракосъчетания и разкрива градацията, под въздействие на политическите кроежи на страните, в ценностната стълбица на тяхното

значение и стойност за България. По същество тази част от изследването отразява етнокултурния заряд в брачните взаимоотношения на политическо и личностно ниво между ангажираните висши слоеве на балканските страни през Средновековието и е мерило за тежестта на българското царство в политическата карта на Източна и Средна Европа. Приложенията завършват един зрял, сериозен и задълбочен труд, който се чете с интерес и който представя неговият автор в много добра светлина като историк медиевист.

Специализираните изследвания, представени от д-р Георгиева са на необходимото ниво и са публикувани в авторитетни научни издания. Освен това кандидатката е участвала в редица национални и международни научни форуми и е преподавала в НБУ и СУ. Така покрива всички изисквания на Закона за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Всичко това и пред вид качествата на настоящия труд и показаните от С. Георгиева научни постижения смятам за напълно заслужено тя да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“.

12.12.2017

доц. д-р Бистра Николова